

VIII. ROČNÍK STUDENTSKÉ VĚDECKÉ A ODBORNÉ ČINNOSTI (SVOČ) NA PF UK

AUTOR SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Jan Hořeňovský

NÁZEV SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Politizace moci soudní a fenomén politiky práv

OBOR: Politologie a sociologie

POSUDEK VYPRACOVAL: JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D.

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti, praktické použitelnosti a teoretického významu

3/3

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Autor se zabývá vysoce aktuálním tématem politizace soudní moci (judicializací politiky). Jedná se zjevně o téma natolik aktuální a nové, že slovník MS Office Wordu ještě ani nezná slovo „judicializace“.

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

4/5

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Práce je dobře a srozumitelně vystavěna, založená na dostatečném množství zdrojů různého typu i geografického původu. Jedinou metodologickou výhradu mám k rozhodnutí autora psát jen o „polovině problému“, tj. obhajovat pozici skeptickou vůči soudní moci i při vědomí existence „*mnoha argumentů v neprospěch zde hájeného postoje*“. Názor autora (jeho pozice) je nepochybně sympatická, ale když se nevypořádává s opozičními argumenty (kterých si je zjevně vědom), nutí čtenáře mu buď věřit, že to celé má promyšlené a na dané argumenty zná odpovědi, nebo to zbytečně znevěrohodňuje celou práci. Sluší se poznamenat, že přesvědčivě vyvrátit argumenty odpůrců svého názoru patří samozřejmě k tomu nejtěžšímu.

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

3/4

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Formálně je práce na vysoké úrovni, připojím jen tři drobné nedostatky:

1. Autor má místy tendenci poměrně rozsáhle citovat, přičemž by mohl část citovaného textu spíše parafrázovat a odcitovat jen stěžejní či formulačně brilantní část (např. str. 6).
2. Autorovi se občas mísí různé jazykové styly, takže v jedné práci tak můžeme najít výrazy jako „personální substrát“ i „zaškobrtnutí“ či „aneb moc korumpuje“.
3. Odkazy na online přístupné články by měly zahrnovat i název a autora článku, nikoli jenom zkopírovaný odkaz (viz např. poznámka pod čarou č. 12).

4. Hodnocení obsahové (věcné připomínky k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse při ústním kole)

6/8

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Práce je sympatická jasnou (a navíc v úvodu práce deklarovanou) pozicí a jejím vysvětlováním a podepírání řadou argumentů i skutečných soudních případů. Nevím, zda je schopna čtenáře přesvědčit, nepochybně je nicméně možná mu naléhavě položit otázku, zda nespoleháme na soudy příliš a zda nepřehlízíme odvrácenou stránku tohoto počínání. Autor je ve svém postupu i názoru konzistentní, opírá se o řadu respektovaných autorů, své argumenty dokáže srozumitelně

představit. Jedná se o velmi kvalitní práci. Je nicméně třeba k ní zformulovat následující věcné výhrady:

1. Kdo je obhájcem v úvodu zmíněného mýtu o tom, že všechna vybojovaná práva i společnost jsou navždy ochráněny (str. 4-5)?
2. Je to tak, že moc soudní sama sebe pasovala do role lidsko-právního zákonodárce, jak píšete na str. 8? Nemají na tom ostatní aktéři ve společnosti (jak ostatně píšete dál ve své práci) – minimálně zákonodárci a veřejnost – také svůj významný podíl?
3. Chybí mi v práci vyjádření se k tomu, zda není možná jistá symbióza mezi soudy a paramenty. Proč podle vás soudy nejsou součástí demokratického diskurzu? Je to opravdu otázka kdo s koho?
4. Na str. 10 píšete o vztahu americké veřejnosti k potratům. Pokud dnes názor americké veřejnosti podle vás směřuje spíš proti potratům, je to důsledek dřívějšího rozhodnutí *Roe v Wade* – i když tento případ je z roku 1973? Není třeba zde započíst celou řadu dalších vlivů?
5. Opravdu oblíbenost EU v očích veřejnosti klesá, jak píšete na str. 11? Nejedná se spíš o stagnaci či dočasné změny ve vnímání? Z jakých výzkumů jste vycházel?
6. Vaši interpretaci prosazování zrušení otroctví a odstraňování rasové diskriminace v USA považují za nepřesnou, ne-li nepravdivou. Jak se dočtete např. v nedávno vydané sbírce projevů Martina Luthera Kinga s názvem *Odkaz naděje*, zdaleka neplatí, že soud vydal rozhodnutí a to bylo „jednoduše řečeno obecně akceptováno“. Některé zákony nebyly desetiletí naplněny a ani některá soudní rozhodnutí nebyla dlouho naplněna. Z dnešního pohledu to tak může vypadat, ale je to iluze – akceptace rozhodnutí musela být ještě vybojována – a je otázka, jestli by k ní vůbec došlo, kdyby se konkrétní lidé dlouhodobě nezabývali jejich uvedením v život. Navíc je třeba započíst otázku menšin. Určitým menšinám by parlamentní většina třeba nikdy neposkytla ochranu bez existence soudů.
7. Slova – včetně těch právnických – jsou sice často slabá, dokáží být ovšem i značně silná. Řada demokratických bojů (již zmíněných černochů v USA či např. disidentů v komunistickém Československu) se vedla za naplnění slov ústav či deklarací. Přijde mi tak zjednodušující tvrdit, že slova na papíře jsou „jen vánkem“ – jakkoli jich pochopitelně je možná zneužít, obejít je atd. (str. 13).
8. Když píšete o sociálním původu hodnot, máte v mnohém jistě pravdu. Najdete ale společnost, kde je dlouhodobě považováno usmrcování či fyzické týrání druhých lidí proti jejich vůli považováno za pozitivní hodnotu bez toho, aniž by bylo opřeno o nějakou jinou hodnotu – např. nedodržování zákonů? Nejsou právě toto jisté univerzální lidské hodnoty?
9. Když píšete, že rozhodnutí parlamentu vnímají lidé v modu „udělali jsme to my“, nikoli „udělaly to soudy“ (jakožto nám vzdálené uzavřené instituce), jak se vypořádáte s námitkou, že soudy mají násobně vyšší důvěru občanů než lidmi volené zákonodárné sbory, přičemž častým argumentem proti politikům je právě jejich odcizenost od občanů?
10. Není pak také často pravda, že když společnost nechce někomu nějaká práva přiznat a přizná jim je soud, parlament toto rozhodnutí přehlasuje. V některých případech totiž hlasovat proti nebude, zatímco sám by se ke zrušení neodhodlal (str. 17).

5. Stručně celkové hodnocení práce a celkový počet bodů¹

16/20

Závěrečný komentář:

Jedná se o velmi kvalitní práci, která se poctivě zabývá tématem politizace práv v současné společnosti.

Otázky k ústní obhajobě:

1. Hrozí podle vás větší nebezpečí společnosti od davu, nebo od elit?

¹ Celkový počet bodů je součtem bodů udělených v předchozích čtyřech kategoriích.

2. Opravdu oblíbenost EU v očích veřejnosti klesá, jak píšete na str. 11? Nejedná se spíš o stagnaci či dočasné změny vnímání? Z jakých výzkumů jste vycházel?
3. Když píšete, že rozhodnutí parlamentu vnímají lidé v modu „udělali jsme to my“, nikoli „udělaly to soudy“ (jakožto nám vzdálené uzavřené instituce), jak se vypořádáte s námitkou, že soudy mají násobně vyšší důvěru občanů než lidmi volené zákonodárné sbory, přičemž častým argumentem proti politikům je právě jejich odcizenost od občanů?

Doporučení k publikaci v odborném právním periodiku (pouze u prací v kategorii doktorského studia):

- ANO, bez úprav
 - ANO, po provedení úprav
 - NE
-

V Praze dne 18. 5. 2015

Michal Urban